

**Zápisnica zo 6. zasadnutia
Monitorovacieho výboru pre Operačný program
Kvalita životného prostredia**

Dátum konania: 28. februára 2019
Miesto konania: Bratislava, budova Vodohospodárskej výstavby, š. p., ul. Karloveská 2, zasadacia miestnosť č. 601.
Príloha 1: Prezenčná listina
Príloha 2: Uznesenie zo 6. rokovania Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia

Program rokovania: 11:00 – 13:00

- 1) Úvod
- 2) Návrh úpravy Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP a Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP (v súlade so Systémom riadenia EŠIF, verzia 7) – *na schválenie*
- 3) Informácia o aktuálnom stave implementácie OP KŽP – *na vedomie*
- 4) Návrh zmeny OP KŽP – *na schválenie*
- 5) Rôzne
- 6) Záver

K bodu 1:

6. zasadnutie Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia (MV) otvoril a viedol podpredseda MV Matej Ovčiarka v zastúpení za predsedu, ministra životného prostredia, ktorý sa z dôvodu iných neodkladných pracovných povinností nemohol zasadnutia zúčastniť.

P. Ovčiarka v úvode privítal zástupkyňu Európskej komisie z Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku (DG REGIO) p. Ivanu Ševčíkovú, členov a pozorovateľov MV, ako aj všetkých prítomných.

Vo svojom príhovore p. Ovčiarka uviedol, že hlavným bodom zasadnutia MV je návrh zmeny OP KŽP, ktorá vyplynula z potreby doplnenia opatrení zameraných na zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality. Keďže pre vyriešenie infringementu zo strany Európskej komisie kvôli prekračovaniu limitných hodnôt najmä pre prachové častice v ovzduší je dôležité finančne podporiť realizáciu opatrení, ktoré prispievajú k odstráneniu tejto nepriaznivej situácie, pre Ministerstvo životného prostredia SR, ako riadiaci orgán (RO) je schválenie navrhovanej zmeny OP KŽP veľmi dôležité. Ďalším bodom rokovania bola informácia o aktuálnom stave implementácie OP KŽP. V tejto súvislosti p. Ovčiarka uviedol, že podrobnejšie informácie o jednotlivých aspektoch implementácie OP KŽP budú predložené

na ďalšom zasadnutí MV s rozsiahlejšou agendou, ktoré sa uskutoční v júni 2019. Jeho predmetom bude schvaľovanie Výročnej správy o vykonávaní OP KŽP za rok 2018, informácie o činnostiach pracovných skupín v rámci MV, o stave implementácie národných projektov, finančných nástrojov, ako aj o komunikačných a informačných aktivitách.

Následne p. Ovčiarka informoval o personálnych zmenách v zložení MV, ku ktorým došlo od jeho ostatného zasadnutia, t. j. od 29. mája 2018. Za Slovenský živnostenský zväz bol za člena MV vymenovaný pán Vladimír Černický namiesto pani Anny Szúhovej a za Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity bola za pozorovateľku MV nominovaná p. Mária Kollárová namiesto p. Marcely Prihelovej. Nového člena MV a pozorovateľku MV privítal na zasadnutí.

Taktiež došlo k zmene tajomníčky MV OP KŽP a v nadväznosti na organizačné zmeny na sekcii environmentálnych programov a projektov a prerozdelenie agendy v rámci jednotlivých oddelení sa tajomníčkou MV stala p. Viera Pruknerová. P. Ovčiarka následne poďakoval p. Jane Rolínovej, ktorá bola doteraz tajomníčkou MV za jej prácu vo výbore.

Pred samotným hlasovaním o programe p. Ovčiarka konštatoval, že na zasadnutí výboru sú prítomné viac než dve tretiny všetkých členov MV, t. j. 29 zo 40 členov, takže v súlade s čl. 8 štatútu je MV uznášaniaschopný. (pozn.: počas rokovania k bodu 3 počet prítomných členov MV stúpol na 30 a počas rokovania k bodu 4 stúpol počet prítomných členov MV na 32).

Záver: V súlade s čl. 8 Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP bol monitorovací výbor uznaný ako uznášaniaschopný.

P. Ovčiarka v zmysle čl. 4 ods. 2 písm. a) Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP pristúpil k schváleniu overovateľa zápisnice. Za overovateľku zápisnice bola navrhnutá pani Diana Petrasová z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktorá sa na zasadnutí zúčastnila v zastúpení člena.

Hlasovanie členov:

Prítomných: 29

Za: 29

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Záver: Monitorovací výbor schválil overovateľku zápisnice.

Následne p. Ovčiarka požiadal členov MV o hlasovanie k programu. (pozn.: členovia MV mali program 6. zasadnutia k dispozícii na stoloch).

Hlasovanie členov:

Prítomných: 29

Za: 29

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Záver: Monitorovací výbor schválil program 6. zasadnutia monitorovacieho výboru.

P. Ovčiarka v súlade s čl. 2 ods. 2 Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP informoval členov a pozorovateľov MV, že podklady k jednotlivým bodom rokovania

im boli zaslané elektronicky dňa 14. februára 2019, kedy boli zároveň požiadaní o zaslanie pripomienok k dokumentom do 20. februára 2019. K uvedenému dátumu bola RO doručená jedna pripomienka a jedna žiadosť o doplňujúce informácie. Vyhodnotenie pripomienok a spôsob zapracovania pripomienok do dokumentov boli členom a pozorovateľom MV zaslané elektronicky dňa 25. februára 2019.

K bodu 2:

Druhým bodom programu zasadnutia bolo schvaľovanie návrhu na úpravu Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP a návrh na úpravu Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP. P. Ovčiarka uviedol, že RO pre OP KŽP predkladá členom výboru návrh na úpravu týchto dokumentov z dôvodu zosúladenia s aktuálnym znením Systému riadenia EŠIF, verzia 7.

Návrh úprav Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP a Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP boli zaslané členom a pozorovateľom MV v rámci podkladov a neboli k nim vznesené žiadne pripomienky.

Prezentácia – zverejnená v rámci dokumentov zo 6. zasadnutia na web stránke <http://www.op-kzp.sk/>

Vzhľadom k tomu, že sa nikto neprihlásil do diskusie, p. Ovčiarka požiadal členov MV o hlasovanie k návrhu na zmenu Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP a o návrhu na zmenu Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP.

Hlasovanie členov:

Prítomných: 29

Za: 29

Proti: 0

Zdržal sa: 0

Záver: Monitorovací výbor schválil návrh na zmenu Štatútu Monitorovacieho výboru pre OP KŽP a návrh na zmenu Rokovacieho poriadku Monitorovacieho výboru pre OP KŽP.

K bodu 3:

V rámci bodu 3 p. Ovčiarka podrobne informoval o aktuálnom stave implementácie OP KŽP. Čo sa týka aktuálneho stavu vyhlasovania výziev, bolo vyhlásených 65 výziev, resp. písomných vyzvaní, čo predstavuje 2,7 mld. €, t. j. 88% z alokácie na operačný program. Aktuálny stav kontrahovania predstavuje 1,61 mld. €, čo je 51,32 % z alokácie na operačný program. Zazmluvnených je 1 362 projektov, z toho 218 projektov je riadne ukončených. Aktuálny stav čerpania predstavuje 511,9 mil. €, čo je 16,3 % z alokácie, na základe schválených súhrnných žiadostí o platbu. Vyčerpaných je 333,8 mil. € za Kohézny fond a 178,1 mil. € za Európsky fond regionálneho rozvoja.

P. Ovčiarka ďalej komentoval grafické znázornenie finančnej implementácie podľa prioritných osí. V rámci PO1 je 91% alokovaných v rámci vyhlásených výziev, kontrahovanie predstavuje 58% a čerpanie je na úrovni 22%. Ako uviedol, táto PO je najvýkonnejšia v rámci operačného programu. PO2, ktorá sa venuje adaptácii na klimatické zmeny má 94% pokrytých výzvami, 19% je kontrahovaných a 1% je čerpanie. V tomto smere RO urobí všetko preto, aby uvedené hodnoty v tomto roku vzrástli. PO3 je rozdelená na dve časti, t. j. SO MV SR, ktorý má približne 90% z alokácie na túto PO. Výzvy pokrývajú 99% alokácie,

kontrahovanie predstavuje 59% a čerpanie je na úrovni 3%. Ďalšiu časť PO3 má RO a SO SAŽP, kde výzvy pokrývajú 100% alokácie, kontrahovanie predstavuje 48% a čerpanie je na úrovni 0,4%. V rámci PO4, kde SO je Slovenská inovačná a energetická agentúra, vyhlásené výzvy pokrývajú 81% alokácie na túto PO, 51% je kontrahovanie a 15% čerpanie. PO5 technická pomoc má 94% alokácie pokrytých výzvami, 60% je kontrahovaných a 35% je čerpaných.

P. Ovčiarka ďalej informoval o plnení záväzkov voči EK. Minulý rok sa RO podarilo aj vďaka ústretovému kroku Ministerstva financií SR, keď bolo umožnené predložiť poslednú súhrnnú žiadosť o platbu neskôr ako bolo pôvodne definované dosiahnuť úroveň záväzku na roky 2014 – 2015. Kumulatívny záväzok na roky 2014 - 2016 predstavuje sumu 761 mil. €, k dnešnému dňu je tento záväzok čo sa týka čerpania naplnený na 65,4%, čo znamená, že potrebujeme vyčerpať ešte 263 mil. €, z toho 119 mil. € z KF a 144,5 mil. € z EFRR. Odhad čerpania na rok 2019 je na úrovni takmer 386 mil. €, z toho 224 mil. € za KF a 162 mil. € za EFRR.

Následne p. Ovčiarka podrobne informoval o pripravovaných výzvach podľa prioritných osí (PO) a špecifických cieľov (ŠC). Podľa harmonogramu výziev na rok 2019 RO plánuje vyhlásiť ešte 7 výziev s alokáciou 80,6 mil. €, pričom v rámci PO1 budú vyhlásené 3 výzvy s alokáciou 20 mil. €, v rámci PO2 bude vyhlásená 1 výzva s alokáciou 0,6 mil. € a v PO4 budú vyhlásené 3 výzvy s alokáciou 60 mil. €.

P. Ovčiarka ďalej uviedol, že v 1. polroku 2019 prebieha vyhodnotenie plnenia ukazovateľov výkonnostného rámca. Údaje budú známe v čase predloženia výročnej správy za rok 2018, ktorá bude predložená členom MV OP KŽP na pripomienkovanie. Jej schvaľovanie bude predmetom zasadnutia MV OP KŽP koncom júna 2019.

Prezentácia – zverejnená v rámci dokumentov zo 6. zasadnutia na web stránke <http://www.op-kzp.sk/>

P. Ševčíková poďakovala riadiacemu orgánu, sprostredkovateľským orgánom a certifikačnému orgánu za aktívny prístup v závere minulého roka a za prijatie všetkých potrebných opatrení, ktoré pomohli vyhnúť sa decommitmentu, teda strate nedočerpanej alokácie. Následne požiadala RO a SO o vyjadrenie k rozdielu medzi kontrahovaním a čerpaním v rámci PO2 a PO3. K PO2 bolo v prezentácii uvedené kontrahovanie na úrovni 19% a čerpanie len 1%, a v PO3 kde je ešte výraznejší rozdiel medzi kontrahovaním a čerpaním.

P. Ovčiarka odpovedal, že v PO2 bolo začiatkom roka 2018 nulové kontrahovanie a za 12 mesiacov bolo na úrovni 90 mil. €, avšak projekty nemali ukončené verejné obstarávanie, nakoľko nadlimitné zákazky musia prejsť kontrolou Úradu pre verejné obstarávanie, čo bol aj prípad najväčšieho projektu Banská Bystrica, ktorého kontrola na ÚVO bola ukončená až koncom minulého roka. To znamená, že len niektoré menšie projekty mohli v roku 2018 vykázať čerpanie. V PO2 očakávame v tomto roku čerpanie okolo 35 mil. € a ďalšie žiadosti v sume takmer 64 mil. € sú v procese konaní o žiadostiach. Čo sa týka PO3, kde SO je SAŽP, v rámci 37. výzvy zameranej na prevenciu, prieskum, monitoring a sanáciu havarijných zosuvov je v implementácii projekt v sume 4,3 mil. € za zdroj EÚ, ale kvôli nepriaznivým poveternostným podmienkam v novembri, kedy začalo mrznúť a padať sneh sa nemohli práce ďalej vykonávať a budú dokončené na jar 2019. Na základe rokovania s CKO, ktoré sa uskutočnilo začiatkom roka, budú na platobnú jednotku do júna 2019 predložené žiadosti o platbu v sume 30 mil. €, z toho 25 mil. SO MV SR a 5 mil. SO SAŽP.

P. Pavličková odpovedala za SO MV SR, že rozdiel medzi kontrahovaním a čerpaním vznikol kvôli konaniu v oblasti verejného obstarávania aj vzhľadom na to, že v rámci projektov implementovaných v rámci PO3 je vzhľadom na špecifickosť projektov, dlhšia doba potrebná na výrobu techniky. Pri nadlimitnej súťaži, ktorá trvá s konaním Úradu verejného obstarávania do jedného roka, je termín dodania niektorej špeciálnej hasičskej techniky od 6 do 18 mesiacov. Problém nespočíva v tom, že projekty nemôžu čerpať, ale čaká sa na dodanie techniky, ktorá je následne vyfakturovaná a uhradená, čím sa postupne rozbehne čerpanie a predkladanie žiadosti o platbu. Momentálne SO MV SR je v režime, že pravidelne predkladá žiadosti o platbu na platobnú jednotku, postupne zvyšuje čerpanie a snaží sa každý mesiac znižovať vzniknutú medzeru z roku 2018 a zvyšovať nábehovú krivku.

Záver: Monitorovací výbor vzal na vedomie *Informáciu o aktuálnom stave implementácie OP KŽP*.

K bodu 4:

P. Ovčiarka otvoril 4. bod programu, ktorým bol návrh zmeny OP KŽP. Uviedol, že vo vzťahu k tomuto návrhu zmeny OP KŽP, ako strategického dokumentu s celoštátnou pôsobnosťou, bolo vykonané zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého bolo vydané rozhodnutie, že navrhovaná zmena OP KŽP nepodlieha ďalšiemu posudzovaniu podľa zákona. Po schválení návrhu zmeny OP KŽP monitorovacím výborom bude dokument predložený na rokovanie vlády SR a následne EK na schválenie.

Podklady k tomuto bodu boli zaslané členom a pozorovateľom dňa 14. februára 2019 v rámci balíka podkladov zaslaných na rokovanie MV. V rámci pripomienkového konania bola zo strany členov a pozorovateľov MV vznesená k navrhovanej zmene jedna pripomienka za Ministerstvo hospodárstva SR, ktorá bola akceptovaná a návrh zmeny OP KŽP bol v súlade s ňou doplnený a rovnako bolo doplnené aj jeho zdôvodnenie.

Následne p. Ovčiarka požiadal p. Hruškovú o poskytnutie informácie k navrhovanej zmene OP KŽP, vrátane dôvodov jej uskutočnenia.

P. Hrušková v úvode poďakovala v mene riadiaceho orgánu zástupkyňi EK za pružnú a efektívnu komunikáciu pri príprave zmeny OP KŽP a uviedla, že okrem tejto zmeny OP KŽP pripravuje RO v druhom polroku ďalšiu väčšiu revíziu OP KŽP v nadväznosti na plnenie ukazovateľov výkonnostného rámca. Dôvodom predloženia tejto navrhovanej zmeny OP KŽP je potreba doplnenia novej podaktivity do prioritnej osi 1 (PO1), ktorá je jedným z opatrení, ktoré sa SR zaviazala prijať aj vo vzťahu k EK v rámci infringementu vo vzťahu k smernici o kvalite ovzdušia. Preto je hlavný cieľ revízie OP KŽP doplnenie novej podaktivity, ktorá si získala názov „kotlíková dotácia“, pretože je zameraná na výmenu zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach, ktoré fungujú na tuhé palivo za zariadenia nízkoemisné, ktorými sú zariadenia na báze zemného plynu. RO už podporoval zariadenia využívajúce OZE v rámci národného projektu Zelená domácnostiam I a teraz sa spúšťa ďalší národný projekt Zelená domácnostiam II, ktoré však neboli zamerané priamo na ochranu ovzdušia, aj keď k nemu mohli nepriamo prispievať. Ďalším dôvodom zmeny OP KŽP je presun finančných zdrojov z prioritnej osi 2 (PO2) do PO1. Touto zmenou sa RO snažil reagovať na aktuálne informácie ohľadom stavu fyzickej a finančnej implementácie OP KŽP, v rámci ktorej bolo identifikované, že v PO2 existujú úspory z verejných obstarávaní v rámci projektov 21. výzvy zameranej na ochranu pred povodňami viazanej na

vodné toky, ktoré boli schválené a sú v realizácii. Navrhovaný presun rovnako vyplýva zo zmien v legislatíve v oblasti ochrany vôd. Ďalším dôvodom zmeny je potreba zabezpečiť dostatok finančných zdrojov na sanáciu všetkých lokalít environmentálnych záťaží, ktorú musí zabezpečiť štát v roku 2019. P. Hrušková následne informovala o pripomienke zaslanej zo strany Ministerstva hospodárstva SR (MH SR), ktorá nadväzovala na rozšírenie skupiny oprávnených prijímateľov o subjekty zo súkromného sektora, t. j. fyzické a právnické osoby oprávnené na podnikanie a združenia fyzických a právnických osôb v rámci prioritnej osi 4 (PO4), špecifického cieľa (ŠC) 4.3.1 zameraného na podporu energetickej efektívnosti budov, a to za účelom rozvoja finančných nástrojov. Keďže aktivity zamerané na podporu energetickej efektívnosti v podnikoch v rámci ŠC 4.2.1 sa tiež realizuje prostredníctvom finančných nástrojov, MH SR vo svojej pripomienke navrhlo obdobné rozšírenie skupiny oprávnených prijímateľov aj v rámci tohto ŠC.

P. Hrušková následne uviedla rekapituláciu zmien, ktoré sú obsahom 9. verzie OP KŽP. Prvou zmenou je doplnenie novej podaktivity do PO 1 ŠC 1.4.1, a to „projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach nízkoemisnými a energeticky účinnejšími spaľovacími zariadeniami, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných obnoviteľných zdrojov energie“. Tu je dôležité zameranie na domácnosti a zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré patria k najmenším, ale tým, že ide o veľké množstvo, výrazne ovplyvňujú kvalitu ovzdušia. Ide hlavne o znečistenie ovzdušia prachovými časticami. Dopusiaľ boli predmetom podpory aktivity, ktoré sa zameriavali na stredné, prípadne veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, samozrejme v súlade so schémami štátnej pomoci, ale domácnosti a najmenšie zdroje znečisťovania neboli predmetom podpory v rámci ŠC zameraného na zlepšenie kvality ovzdušia, čo znamená, že zmenou, ktorou prejde ŠC, dostáva komplexný charakter.

Prijímatelia pre túto aktivitu sú navrhnutí tak, aby bolo možné prostredníctvom nich pokryť širšie územné celky a aby vzhľadom na administráciu projektov nedošlo k situácii, že budú predložené veľké nezvládnuteľné počty jednotlivých projektov. S ohľadom na to boli navrhnutí prijímatelia dvoch typov, a to subjekty ústrednej správy s pôsobnosťou v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia a subjekty územnej samosprávy, konkrétne vyššie územné celky, pretože pokryjú koordinovane širšie územia a zároveň dokážu v krátkom čase zadministrovať projekt a poskytnúť domácnostiam podporu. V tejto súvislosti p. Hrušková uviedla, že bude vyhlásená dopytovo orientovaná výzva (nie národný projekt) na širších územiach, ktorá umožní zapojiť sa viacerým subjektom, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi. Cieľovou skupinou sú vlastníci rodinných domov, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, správcovia bytových domov, t. j. domácnosti.

Druhá časť zmeny OP sa týka už zmienenej realokácie z PO2 do PO1. Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej prezentácii, PO1 je z hľadiska absorpčnej kapacity aj z hľadiska reálnych výsledkov, či už fyzickej alebo finančnej implementácie, najrýchlejšou a najúspešnejšie implementovanou PO, preto prostriedky z úspor smerujú práve do tejto PO prostredníctvom realokácie sumy vo výške 30,9 mil. € za zdroje EÚ. Táto suma sa navrhuje presunúť do PO1, a to do dvoch oblastí. Prvou je segment vodného hospodárstva, kde sa navrhujú realokovať zdroje do dvoch oblastí intervencie, ktoré sa odvíjajú od jednej základnej zmeny, na ktorú je aj v rámci OP potrebné reagovať, a to doplnenie národných priorit a národnej legislatívy. Konkrétne táto potreba navýšenia finančných prostriedkov vyplynula zo zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon je účinný od 1. januára 2019, čiže presun prostriedkov do tejto oblasti bol reakciou a vlastne aj odpoveďou zo strany OP na tento novoprijatý zákon. Čiže do segmentu vodného hospodárstva, resp. ochrany vôd sa presúva jednak 15,4 mil. € na podporu odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO, ktoré sa nachádzajú v chránených vodohospodárskych oblastiach

s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd a nebol v nich identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový. Sú to obce, ktoré sú vymedzené vo Vodnom pláne Slovenska a sú umiestnené v chránenej vodohospodárskej oblasti s veľkokapacitnými zdrojmi vody Žitný ostrov. Výzva pre tento typ aktivity už bola vyhlásená, avšak jej alokácia nepostačuje na to, aby sa riešila problematika čistenia odpadových vôd v týchto aglomeráciách do 2 000 EO. Preto je potrebné zabezpečiť aj reálne finančnú ochranu tejto vodohospodárskej oblasti a zdrojov pitnej vody pre Slovensko a posilniť ju. Do oblasti ochrany vôd v nadväznosti na tento zákon smeruje ešte ďalších 5,5 mil. €, ktoré sa týkajú oblasti intervencie 021 a ktorá v rámci OP súvisí s monitorovaním stavu vôd.

P. Hrušková ďalej uviedla, že 10 mil. €, čiže približne jedna tretina z realokovaných zdrojov smeruje do oblasti sanácie environmentálnych záťaží. Nakoľko na území SR je identifikovaných veľký počet lokalít s identifikovaným znečistením zaťažujúcim povrchové alebo podzemné vody, horninové prostredie pochádzajúcim ešte z pred 90 rokov minulého storočia, neustále prebiehajú prieskumné práce na overenie výskytu environmentálnej záťaže. V prípade, že sa táto záťaž potvrdí a v rámci určovania povinnej osoby sa preukáže, že tento subjekt zodpovedný za znečistenie územia už zanikol a neexistuje jeho nástupca, zodpovednosť za sanáciu prechádza na štát. Uznesením vlády je následne určené príslušné ministerstvo, podľa toho, o aký typ záťaže ide. Vzhľadom na to, že takto pribudlo do zoznamu na sanáciu nových 7 rizikových lokalít, na ktoré často upozorňuje aj verejnosť a ktoré je potrebné začať sanovať čo najskôr, je potrebné, aby žiadosti na ich sanáciu boli predložené ešte tento rok. Ich schválenie bude možné iba v prípade ich krytia finančnými zdrojmi. Z tohto dôvodu bolo potrebné navýšiť aj oblasť sanácie environmentálnych záťaží.

Súčasťou navrhovanej revízie OP sú aj menšie zmeny. V PO1 v aktivite zameranej na ochranu prírody a na vypracovanie miestnych systémov územnej stability a regionálnych systémov územnej stability sa dopĺňa veta „Pre potreby identifikácie prírodných a poloprírodných oblastí v rámci vytvárania ich strategicky plánovanej siete bude súčasťou podpory aj komplexný dynamický model krajiny.“ Táto veta sa pripája na dovysvetlenie, čo môže byť predmetom projektov na vypracovanie RÚSES a MÚSES.

Ďalšia zmena sa týka PO4, kde sa v súvislosti s využitím finančných nástrojov navrhuje rozšírenie okruhu prijímateľov v rámci ŠC 4.3.1 a ŠC 4.2.1, a to aj na základe pripomienky od MH SR. K súčasným prijímateľom, ktorí sú vymedzení pre dopytovo orientované výzvy, sa dopĺňajú, vyslovene len pre finančné nástroje, aj prijímatelia zo súkromného sektora, a to už zmienené fyzické a/alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie a združenia fyzických alebo právnických osôb.

P. Hrušková na záver uviedla, že návrh každej zmeny OP po schválení MV podlieha schváleniu vládou SR a následne rozhodnutie vydáva EK. V súčasnosti je situácia aj v súlade so Systémom riadenia EŠIF taká, že umožňuje kvôli skráteniu celého procesu administrácie revízie, aby pred procesom schválenia vládou bol návrh predložený aj EK, čo RO urobí.

Prezentácia – zverejnená v rámci dokumentov zo 6. zasadnutia na web stránke <http://www.op-kzp.sk/>

P. Ovčiarka poďakoval p. Hruškovej za podrobné informácie o návrhu zmeny OPKŽP a otvoril diskusiu.

P. Kovács poznamenal, že v prezentácii bolo uvedené, že sa bude pokračovať v Zelenej domácnosti II. a bude sa ďalej podporovať výmena kotlov na biomasu a zároveň bola do OP pridaná aktivita, v rámci ktorej sa bude podporovať výmena kotlov na pevné palivo a biomasu za kotly plynové. Ďalej uviedol, že v rámci Zelenej domácnosti I. si ľudia vymenili staré kotly

na pevné palivo za nové kotly na biomasu z dôvodu, že sa vedia dostať k lacnému drevu a biomase. Dotáciu využili aj ľudia, ktorí mali plynové kotly a teraz kúria biomasou, ktorá je pre nich lacnejšia. Preto si nevie predstaviť, ako ľudia vymenia kotly na biomasu za kotly na zemný plyn. Kým štát nebude regulovať cenu zemného plynu a bude dostupnejšia biomasa pre domácnosti, nikto ich nedonúti, aby vymenili svoje kotly za drahšie plynové kotly, ktorých prevádzka bude pre nich oveľa drahšia.

P. Fischerová reagovala na pripomienku p. Kovácsa a uviedla, že na Slovensku je okolo 200 tis. domácností, ktoré kúria samostatne kotlom na tuhé palivo alebo kotlom na plyn. Pripravovaná výzva pre kotly na plyn by mala slúžiť pre tých, ktorí uvažujú nad výmenou kotlov na plyn z hľadiska kvality ovzdušia. Výzva predstavuje prvý krok tým smerom, ktorým sa chceme uberať a na základe skúseností s touto výzvou sa budú nastavovať ďalšie opatrenia. Výzva by v žiadnom prípade nemala smerovať k tomu, aby ľudia, ktorí si vymenili pôvodné kotly za kotol na biomasu v rámci národného projektu Zelená domácnostiam, by si ich teraz mali vymeniť za kotol na plyn. Ďalej uviedla, že potenciálnych prijímateľov na Slovensku je viac, ako máme k dispozícii prostriedkov.

P. Ovčiarka doplnil, že pred touto zmenou OP bola vykonaná analýza zo strany Inštitútu environmentálnej politiky, ktorá identifikovala, kde sa nachádza potenciál projektov. V každom prípade, čo sa týka národného projektu Zelená domácnostiam I., koncoví používatelia sú viazaní obdobím päťročnej udržateľnosti a nebude možné, aby ten, kto si nainštaloval solárne panely alebo tepelné čerpadlo, prešiel prostredníctvom tejto aktivity na plyn.

P. Melichár zdôraznil nutnosť uplatňovania princípov EÚ, uprednostňovanie energetickej efektívnosti a v súlade s pripomienkou od Platformy Budovy pre budúcnosť, kde sa požaduje podmieniť výšku dotácie na výmenu kotla mierou zateplenia rodinného domu, preukázanie energetickeho certifikátu, zväziť spojenie programu kotlíkovej dotácie s programom zameraným na zatepľovanie rodinných domov, ktorý realizuje Ministerstvo dopravy a výstavby SR, a to tak, aby fungoval celoročne a kontinuálne spolu s adekvátnou osvetou a mediálnou aktivitou. Čo sa týka zdôvodnenia, Slovensko je krajina najviac závislá zo všetkých krajín EÚ na dovoze zemného plynu z Ruska. Zateplenie znižuje závislosť na dovoze fosílnych palív a zvyšuje mieru energetickej sebestačnosti a hlavným cieľom tejto kotlíkovej dotácie je zníženie emisií znečisťujúcich látok. Zateplenie je najdôležitejším opatrením v oblasti mitigácie, ale aj adaptácie na klimatickú zmenu. Zateplené budovy netreba toľko vykurovať ani chlaďiť.

P. Ovčiarka poďakoval p. Melichárovi za príspevok a uviedol, že pre prípravu znenia výzvy a výšky a intenzity podpory bude zriadená samostatná pracovná skupina s cieľom spolupráce a zapojenia verejnosti a zainteresovaných strán do prípravy výzvy.

P. Fischerová v súvislosti s prípravou výzvy zdôraznila, že by mala byť v prvom rade čo najjednoduchšia. Tzn. v prvej fáze nezaťažovať výzvu dodatočnými požiadavkami energetickej efektívnosti, aby nebola ťažkopádna a nepoužiteľná. Druhá a ďalšia fáza by sa potom mohla adekvátne prispôbovať, či už z hľadiska sprísnenia podmienok čerpania alebo naopak rozšírením aj na iných žiadateľov, alebo by pokrývala aj ďalšie oblasti. Na druhej strane si treba uvedomiť, že problém, ktorý chceme touto výzvou riešiť, tzn. znečistenie ovzdušia z lokálneho vykurovania, nie je spôsobený len tým, že ľudia veľa kúria. Je spôsobený aj tým, že kúria nesprávne a palivo, ktoré sa v zariadeniach na tuhé palivo spaľuje, nie je to palivo, ktoré by sa malo spaľovať. Napr. sa páli znečistené drevo alebo drevo

s vysokou vlhkosťou, používa sa nesprávny postup spaľovania, čiže bez dostatočného prístupu vzduchu a pod. Prispieť k náprave by sme chceli informačnou kampaňou, ktorá bola spomínaná, a to je aktivita, ktorú je možné opakovať donekonečna. Takže všetky prostriedky, ktoré sa použijú na zlepšenie informovanosti verejnosti v tejto oblasti sú relevantné.

P. Ovčiarka doplnil informáciu k pripravovanej výzve a uviedol, že aj v nadväznosti na pokračujúci národný projekt Zelená domácnostiam II. budú mať ľudia na výber, či chcú kotol na biomasu alebo kotol na zemný plyn. Rozdiel je v tom, že investičná náročnosť pri prechode na obnoviteľné zdroje energie je vyššia ako pri kotlíkovej dotácii, ktorá bude cieľená skôr pre slabšie sociálne orientovaných. Aj keď budú musieť potom platiť za plyn, veríme, že nájdeme dostatok domácností, ktoré následne dostanú maximálnu možnú podporu na to, aby si mohli dovoliť plynový kotol. Dotácia by mala zahŕňať aj príspevok na zemné práce na pripojenie, komín, a pod.

P. Mojžiš uviedol, že súhlasí s tým, že riešenie klimatických zmien je zásadný problém, ale táto výzva je orientovaná práve na problém lokálnejší, a to je kvalita ovzdušia. Súhlasí tiež s tým, že je veľmi rizikové podmieňovať podporu plynifikácie domácností tým, že majú energetický certifikát, alebo prešli obnovou domu, pretože to je iný segment. V tomto prípade ide o domácnosti, ktoré keď si môžu dovoliť renovovať svoj dom, tak pravdepodobne v tom rozpočte na renováciu už majú naplánovaný aj kotol, čiže príjmovovo sú inde, lebo si môžu dovoliť ekonomicky iné opatrenia. Ak cieľime na tých, ktorí nemajú ani na obnovu, ani na výmenu kotla a chceme zlepšiť kvalitu ovzdušia, tak je lepšie nezaťažovať poskytnutie dotácie ďalšími podmienkami. P. Mojžiš ďalej vzniesol otázku, či by sa to nedalo vyriešiť vhodným kombinovaním výziev tak, aby sa domácnosť mohla prihlásiť do niečoho, čo pripomína program, aby si mohla vyskladať viaceré opatrenia, čiže jednak plynifikácia alebo prechod na iný zdroj vykurovania, a zároveň znižovanie energetickej náročnosti domácností, či sa týmto spôsobom nedá uvažovať. Otázka smerovala k tomu, či umožňuje OP skombinovať toto všetko nejakým spôsobom. To, že program bude administrovaný v rámci viacerých výziev a mali by ho na starosti viaceré subjekty je jedna vec, ale pre domácnosť by bolo kľúčové zaradiť ju do niečoho, kde si môže realizovať v etapách viaceré opatrenia a bude prípadne nejakým spôsobom zvýhodňovaná a prevádzaná celým procesom. Takže otázka znie, či je to vôbec možné.

Druhá otázka súvisí so zoznamom oprávnených prijímateľov, keďže sa počíta so samosprávnymi krajinami, ako s tými, ktoré by mali peniaze distribuovať. Sú VÚC kapacitne pripravené, aby administrovali takéto projekty, nejakým spôsobom sa vyjadrovali, bolo to s nimi konzultované alebo zaujali nejaké stanovisko k tomu? Aby nevznikla situácia, že nebude dopyt, lebo VÚC nebudú pripravené takéto systémy administrovať. Aká pomoc alebo štruktúra výdavku projektu je pre nich pripravená, aby si vedeli určiť kapacity s tým spojené?

P. Ovčiarka v odpovedi p. Mojžišovi uviedol, že zatiaľ sa uvažovalo o oprávnenosti mzdových výdavkov, resp. služieb, tzn. že by si VÚC na takúto činnosť najali sprostredkovateľa alebo poradcu. Na to, aby bolo možné dosiahnuť maximálnu intenzitu pomoci, je potrebné, aby žiadateľ, resp. budúci prijímateľ realizoval verejné obstarávanie na obstaranie zariadenia (kotla, komína, prác, atď.), čiže aby prebehla verejná súťaž a teda intenzita pomoci mohla prekročiť hranicu 50 % podpory financovania týchto investícií. Čo sa týka VÚC, s nimi zatiaľ neprebehla komunikácia. Dávať možnosť inému, menšiemu územnému celku, či už okresu, obci, alebo nejakému subjektu, môže byť problém z hľadiska usmerňovania a kontroly, keďže v takom prípade možno predpokladať veľký objem predložených žiadostí o NFP. VÚC bude pôsobiť v rámci svojho územia a keď sa

vyskytne/zapojí iný subjekt, ako štátna správa, t.j. niekto, kto má celoštátnu pôsobnosť, dané územie už bude automaticky vylúčené z podpory pre ďalší subjekt.

P. Mojžiš zdôraznil, že pre RO bude nevyhnutné komunikovať s cieľovou skupinou ideálneho prijímateľa VÚC, ktoré musia byť veľmi aktívne zahrnuté do prípravy výziev, aby im to bolo čo najviac šité na mieru, pokiaľ sa uvažuje so zriadením pracovnej skupiny k príprave výzvy, tak VÚC sú kľúčová cieľová skupina.

P. Ovčiarka uviedol, že RO sa doteraz zaoberal tým, kto by mal byť žiadateľom a poskytovateľom konečnému užívateľovi, čo všetko by malo byť zahrnuté medzi oprávnené výdavky a kto bude naša cieľová skupina. Do OP bola doplnená aktivita, ktorá bola jednoznačná od prvej chvíle a vyjadril presvedčenie, že poskytuje dostatočne široké pole na to, aby bolo maximum žiadateľov.

P. Hrušková doplnila, že zámerom v tejto etape, čo sa týka oprávnených prijímateľov, bolo urobiť ďalší krok k zainvolvovaniu aj iných prijímateľov, nie sú to teda len tradičné subjekty štátnej správy. Na RO sme išli tou cestou, že sme sa obrátili aj vzhľadom na územný rozsah, ktorý potrebujeme dosiahnuť, do kategórie územnej samosprávy a súhlasne s tým, čo povedal p. Mojžiš, pri nastavovaní podmienok výzvy sú relevantnými subjektmi na zapojenie do pracovnej skupiny aj zástupcovia VÚC okrem iných členov. Aj keď RO nekonzultoval vopred tento návrh individuálne s VÚC, v rámci pripomienkovania návrhu zmeny OP KŽP, na ktoré boli členovia a pozorovatelia vyzvaní, bol dosť široký priestor, neboli doručené negatívne stanoviská. Doručené bolo pozitívne, súhlasné stanovisko v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie z Banskobystrického samosprávneho kraja.

P. Hakel uviedol, že ako zástupca Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) nevníma v rámci OP, že majú robiť servis a mapovať celý región, môžu byť len jedným z prijímateľov, môžu sa prihlásiť do výzvy, lebo majú niekoľko škôl, sociálnych zariadení a pod., ktoré ak majú také kotle, ktoré treba vymeniť z tuhého paliva na plyn, tak sa prihlásia, nebudú však kontrolovať, regulovať a koordinovať, kto bude aké kotle meniť na území kraja. Ďalej uviedol, že prechod na zemný plyn u užívateľov, ktorí majú aj kotle na tuhé palivo, nezaručuje, že počas zimy budú využívať plynové kotle. Na záver položil otázku, akým spôsobom sa bude kontrolovať a regulovať využívanie kotlov na zemný plyn počas zimy.

P. Ovčiarka v odpovedi p. Hakelovi uviedol, že samosprávny kraj má otvorenú výzvu č. 45, do ktorej sa môže zapojiť a môže žiadať prechod z tuhého paliva na zemný plyn vo verejných budovách. Bude otvorená pracovná skupina a BSK ako subjekt nemusí podať žiadosť, a tým pádom BSK nebude mať subjekt, ktorý by to koordinoval. RO zatiaľ nevie, kto sa zúčastní zo subjektov štátnej správy, ktorý by vykryl úlohu VÚC a ktorý by túto činnosť koordinoval. Bude zriadená pracovná skupina a predstavená textácia výzvy tak, aby bolo čo najmenej náročné pre VÚC koordinovať a riadiť tento proces. Čo sa týka druhej otázky, RO bude vyžadovať doklady o šrotácii a predloženie ďalších dôkazov o tom, že prijímateľ zneškodnil zariadenie, ktorým pôvodne vykuroval. Po dohode s dodávateľmi plynu sa zaeviduje východisková situácia, koľko prijímateľ odberal plynu za rok a v rámci monitorovacieho obdobia aj to, akú má spotrebu. Podrobnosti budú dohodnuté na pracovnej skupine, ktorú zriadi RO a následne vyzve členov MV a tiež zástupcov VÚC, aby sa do nej zapojili.

Po ukončení diskusie p. Ovčiarka požiadal členov MV o hlasovanie k návrhu zmeny OP KŽP. V tom čase bolo v rokovacej miestnosti prítomných 32 členov MV.

Hlasovanie členov:

Prítomných: 32

Za: 31

Proti: 0

Zdržali sa: 1

Záver: Monitorovací výbor schválil návrh zmeny OP KŽP.

K bodu 5.

Predposledným bodom rokovania bol bod rôzne, pričom nikto z členov ani pozorovateľov MV nepredložil návrh na diskusiu.

K bodu 6.

V závere p. Ovčiarka poďakoval členom MV, zástupkyni EK a pozorovateľom za aktívnu účasť na zasadnutí MV a informoval, že budúce zasadnutie MV sa plánuje zvolať koncom júna 2019.

Zapísala:

Viera Pruknerová

tajomníčka monitorovacieho výboru

Podpis:

Overila:

Diana Petrasová

overovateľ

Podpis:

